

Na tomto místě si dovoluji čtenářům nabídnout pokračování volného seriálu o rámci podnikání v oblasti soukromé bezpečnosti v jednotlivých členských státech Evropské unie. Ačkoli se ne vždy jedná o informace zcela aktuální, a ačkoli se ne o všech zemích ne vždy podaří zjistit stejné množství údajů – je možné tvrdit, že se jedná o inspirativní sondu, překračující například veřejně přístupné materiály CoESS.

RÁMEC PODNIKÁNÍ V OBLASTI SOUKROMÉ BEZPEČNOSTI: FINSKO

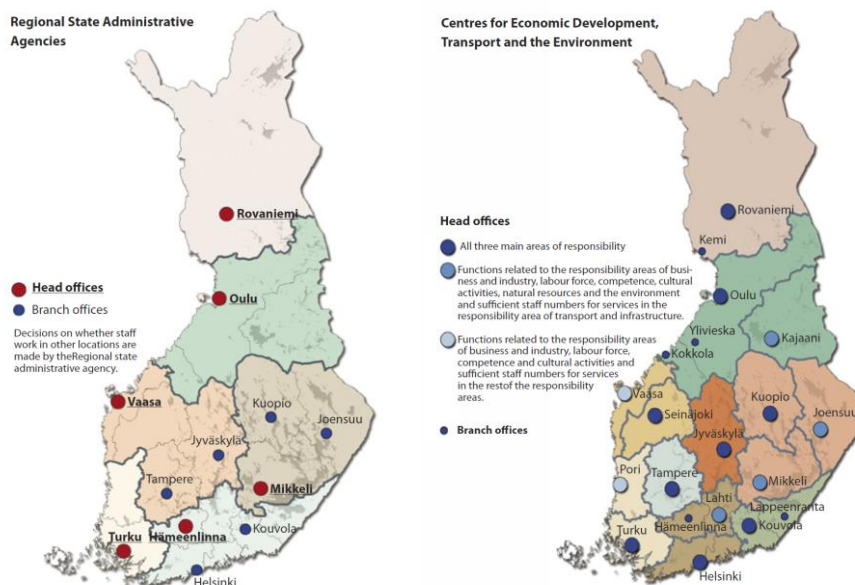
Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.

katedra krizového řízení Policejní akademie České republiky v Praze

krulik@polac.cz

1. Základní údaje o zemi¹

- Počet obyvatel: 5 356 358 (odhad pro rok 2010).
- Rozloha země: 303 907 km².
- Administrativní uspořádání: Od 1. ledna 2010 byla v rámci kontinentálního Finska vytvořena struktura šesti administrativních jednotek (koordinační regiony, *aluehallintovirasto*), které nahradily pět někdejších krajů. Sedmým koordinačním regionem de facto je autonomní oblast Ålandské ostrovy. Síť 20 provincií (na které byly dále děleny kraje) zůstala zachována.² Konkrétní státní orgány mohou své pobočky budovat jak v sídlech koordinačních regionů, tak v sídlech provincií (celkem 21 lokalit). To znamená úsporu proti staršímu modelu, kdy přenesený výkon státní správy (různé agentury) fungoval v celkem 33 lokalitách. Zároveň došlo ke sloučení agentur na celostátní úrovni do dvou: Agentura pro regionální správu, **mapa vlevo** s pracovišti I. a II. kategorie (ta částečně obhospodařuje i policejní a hasičské agendy) a Středisko pro obchod, průmysl, dopravu a životní prostředí s pracovišti I. až IV. kategorie, **mapa vpravo**.³

¹ Statistics Finland: Population <http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto_en.html#region>.

² Wikipedia: Administrative Divisions of Finland <http://en.wikipedia.org/wiki/administrative_divisions_of_finland>.

Wikipedia: Suomen Seutukunnat <http://fi.wikipedia.org/wiki/suomen_seutukunnat>.

³ Regional Administration Reform 2010 <http://www.vm.fi/vm/en/05_projects/03_alku/index.jsp>.

- Počet obcí: Ani Finsko není imunní vůči tendencím ke slučování obcí. To se týká zejména těch, jejichž populace nedosahuje 20 000 osob. V lednu 2010 v zemi existovalo 342 obcí, z toho 108 měst. Poslední slučovací vlna (duben 2007) znamenala zánik několika desítek obcí (často formou připojení menších obcí k sousední větší obci, na počátku roku 2007 bylo ve Finsku obcí 446).⁴

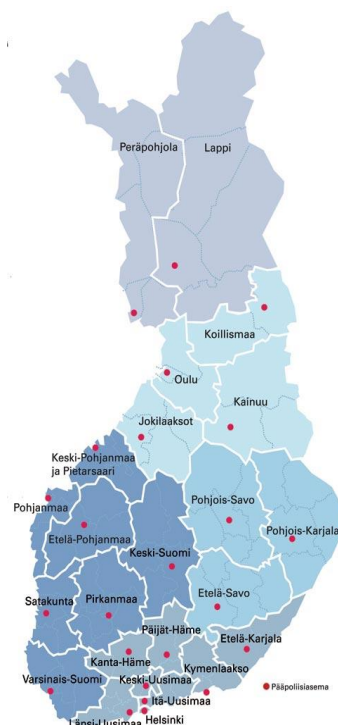
2. Bezpečnostní komunita země

Policejní složky ve Finsku (*Poliisi*)⁵ je možné chápat „dvojrůstevně“. Na celostátní úrovni působí tři agentury (Národní kriminální úřad, Národní dopravní policie, Bezpečnostní policie – tedy zpravodajská služba). Územní strukturu Finska více či méně sleduje „druhá vrstva“ policejního sboru, kterou je „**Místní policie**“ (pokud je v souvislosti s Finskem zmínka o „obecní policii“ rozumí se tím tato složka; nejedná se o orgán obcí). Úkoly Místní policie jsou totožné se zákonným zadáním úkolů sboru jako celku, jen jsou teritoriálně vymezeny:⁶

- ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti;
- předcházení trestné činnosti;
- trestní vyšetřování;
- dohled nad bezpečností dopravy;
- další činnosti podle příslušných zákonů.

V letech 1997 až 2009 sbor vyvíjel činnost identicky s administrativním členěním země (5 provincií, 1 autonomní oblast, 20 provincií⁷). Od ledna 2010 je základem policejní práce ve vlastním Finsku (mimo Ålandské ostrovy) 24 oddělení (*poliisilaitosta*), které ne vždy respektují hranice okresů.⁸ Mezi jejich úkoly spadá:

- zajišťování co možná nejlepších podmínek pro činnost Místní policie;
- koordinace aktivit podřízených spádových oblastí, například vytvářením společných týmů pro vyšetřování závažnějších forem trestné činnosti;
- zajišťování koordinace lokálně působících složek s celostátními útvary.

Základní policejní jednotkou je okrsek (*palveluysikköä*). Těch je v zemi nyní 180 (před rokem 2010 jich bylo okolo 90). V každém je jedna nebo více policejních stanic (příznačně nazývaných „bod pro službu zákazníkovi“, *palvelutoimistoa*).⁹ Těch je nyní 240 a slouží na nich zpravidla mezi 10 až 12 policisty).

⁴ Průměrná rozloha jedné obce činí téměř 900 km². Tedy zhruba jako okres Pardubice nebo Vyškov (oba 889 km²). Statistics Finland: Population Structure 2009 <http://www.stat.fi/til/vaerak/2009/vaerak_2009_2010-03-19_laa_001_en.html>. Wikipedia: List of Municipalities in Finland <http://en.wikipedia.org/wiki/list_of_municipalities_of_finland>.

Map of Municipalities and Communes <http://www.suomi.fi/suomifi/english/a_z_index/map_of_municipalities_and_communities/index.jsp>.

Nordregio: Maps and Graphs <<http://www.nordregio.se/filer/regional/0721fo.htm>>.

⁵ Poliisi <<http://www.poliisi.fi>>.

⁶ Suomi: Local Police <<http://www.intermin.fi/poliisi/home.nsf/pages/dfbadfe089311ac3c2256c2900437f3a?opendocument>>. Helsingin poliisilaitos <<http://www.poliisi.fi/helsinki>> (prezentace policejního okrsku Helsinki).

⁷ Obce ve Finsku disponují řadou pravomocí, a to i s ohledem na určování priorit zajišťování místní bezpečnosti.

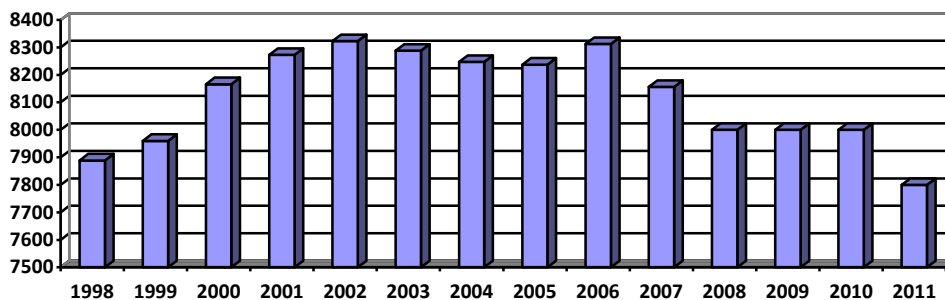
⁸ Poliisilaitokset <<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/0c8bf3843a3bdd28c2257530002ec9ac?opendocument>>.

⁹ Financování celé policejní struktury však probíhá z celostátních, naprosto ne z místních zdrojů.

Pro obyvatele svého spádového území Místní policie zajišťuje vydávání různých dokladů a oprávnění (cestovní pasy, identifikační průkazy, řidičská oprávnění, zbrojní průkazy, povolení k pobytu cizinců, povolení k provozování loterií a k provozování veřejných sbírek, povolení k pořádání veřejné akce či shromáždění, ale rovněž **certifikáty pro zaměstnance soukromých bezpečnostních služeb**).

Specifický prvek celé struktury představuje **policejní velitelství Helsinky**, vykonávající řadu činností celostátního dopadu. Toto velitelství (kde působí celkem okolo 1 900 osob, včetně kadetů a civilního personálu) je přímo podřízené odboru pro řízení policejních sil Ministerstva vnitra a vykonává „policejní činnosti, vyžadující velké množství úsilí“.¹⁰ Ač rozlohou zřejmě nejmenší, tento okrsek řeší odhadem 17 % zjištěné trestné činnosti v zemi.¹¹

Počet policistů ve Finsku v posledních letech zažívá kolísavou tendenci a počínaje rokem 2006 se jejich počet snižuje (na dnešních 7 800 plus asi 500 kadetů).¹² Zároveň ale mírně roste počet civilních zaměstnanců policejního sboru a součet obou položek je tak stále zhruba stejný (okolo 10 900 osob).

Samostatnou policejní oblastí je autonomní území **Ålandské ostrovy** (16 obcí, 13 517 km², 27 153 osob – rok 2008). Zdejší policejní síly podléhají autonomní vládě. Veškeré policejní operace, které se zde uskutečňují, řídí Národní úřad vyšetřování Policejního velitelství Ålandy. Design uniforem ani vozidel se přitom neliší od situace ve „zbytku“ Finska.¹³

Činnosti **Bezpečnostní policie** (*Suojelupoliisi* či *SUPO*, doslovně **ochranná policie**), jejíž předchůdkyně v letech 1918 – 1948 nesla název vládní policie (*Valtiollinen Poliisi* či *Valpo*),¹⁴ zajišťuje celkem okolo 200 příslušníků (policistů se zvláštním výcvikem a průpravou). Ústředí *Suojelupoliisi* sídlí v Helsinkách. Bezpečnostní policie se zaměřuje na předcházení nejzávažnějším bezpečnostním hrozbám a podílí se na ochraně parlamentní demokracie a klíčových národních bezpečnostních zájmů. Základními úkoly Bezpečnostní policie je boj s terorismem, kontrarozvědná činnost respektive boj s dalšími závažnými formami ohrožení vnitřní

¹⁰ Facts about Helsinki <http://www.hel2.fi/tietokeskus/julkaisut/pdf/tt06_eng_net.pdf>.

¹¹ Helsinki Police Department: Police Precincts

<<http://www.poliisi.fi/poliisi/helsinki/home.nsf/pages/cd2ea77fa2c87190c2257690005157fa>>.

Statistics Finland: Population by Region 31. 12. 2007 and Increase of Population

<http://www.stat.fi/til/vaerak/2007/vaerak_2007_2008-03-28_tau_003_en.html>.

¹² Police: Personnel <<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/760dd35d819b5344c2256bb8003fb290?opendocument>>.

¹³ Åland in Brief <http://www.aland.ax/.composer/upload/modules/asubdb/alsiff08_eng.pdf>.

Wikipedia: Law Enforcement in Finland <http://en.wikipedia.org/wiki/law_enforcement_in_%c3%85land>.

¹⁴ Wikipedia: Valtiollinen Poliisi <http://en.wikipedia.org/wiki/valtiollinen_poliisi> (více informací o Valtiollinen Poliisi)

bezpečnosti státu. Tato složka se rovněž podílí na preventivní bezpečnostní činnosti, boji s organizovaným zločinem a ochraně veřejných činitelů.¹⁵

Mimo strukturu policie, se kterou však v řadě případů spolupracuje, stojí **Pohraniční stráž (Rajavartiolaitos)**. Jedná se o vojenskou organizaci, podřízenou částečně ministru vnitra a částečně prezidentu republiky (vrchnímu veliteli ozbrojených sil), respektive, v případě mobilizace, ministru obrany. V jejím rámci působí 3 600 příslušníků a 500-členná záloha, která je v době míru nečinná. Pohraniční stráž disponuje 7 pobřežními plavidly, 7 vznášedly, 81 pobřežními čluny, 2 letadly a 11 helikoptéry. Mezi činnosti Pohraniční stráže spadá ochrana státní hranice a teritoriálních vod, pasová kontrola, záchranné operace, vyšetřování trestné činnosti související s pašováním a převáděním přes hranice, provádění celních kontrol a další povinnosti, vyplývající z případného vyhlášení válečného ohrožení.¹⁶

Armáda (Obranné síly Finska, pod které spadají pozemní síly, letectvo, námořnictvo a vojenská akademie)¹⁷ dle vlastního vyjádření aktuálně (2011) zaměstnávají více než 15 000 osob, z toho 8 700 ve služebním poměru a asi 6 300 jako civilní zaměstnanci. Maximálně 1 000 osob najednou může sloužit v zahraničních misích. V případě válečného ohrožení by bylo mobilizováno okolo dalších 300 000 osob a armádnímu velení by byla přímo podřízena i Pohraniční stráž.

Celní správa (Tulli). V jejích řadách působí asi okolo 2 800 osob. Řada jejich zásahů je koordinována s policisty a příslušníky Pohraniční stráže (**ilustrace**).¹⁸

Co se týče **hasičů**, pro rok 2008 je uváděn údaj 5 000 profesionálních (65 stanic) a 14 300 dobrovolných (635 stanic) hasičů.¹⁹

Obecní policie ve Finsku v pravém smyslu slova neexistuje. Zřízen je ale institut tzv. obecních parkovacích inspektorů, disponujících určitou „přenesenou policejní působností“²⁰ (podle zákona o parkovacích lístcích č. 248/1970 a podle zákona o převodu vozidel a likvidaci nepojízdných vozidel č. 151/1975).

3. Kriminalita ve Finsku

Kriminální statistika ve Finsku je pojmána odlišně od přístupu v České republice. Policejní sbor (a od roku 2009 navíc i Celní správa a Pohraniční stráž) registruje všechny skutky proti veřejnému pořádku a bezpečnosti, z nichž se dále generují skutky, kterými jsou porušována ustanovení trestního zákoníku.

Mezi trestné činy jsou od roku 1999 počítány i trestné činy v dopravě, které byly do té doby považovány za pouhé přestupky podle zákona o provozu na silničních komunikacích. To jsou tedy některé z důvodů, které ilustrují poměrně vysoká čísla kriminální statistiky v zemi.

Nejpočetnější skupinou zjištěných trestných činů jsou ve Finsku trestné činy

¹⁵ Wikipedia: Suojelupoliisi <<http://www.en.wikipedia.org/wiki/suojelupoliisi>>.

Wikipedia: SUPO <<http://en.wikipedia.org/wiki/supo>>.

Poliisi <<http://www.poliisi.fi/poliisi/supo/home.nsf/pages/indexeng>> (informace v angličtině).

¹⁶ Wikipedia: Finnish Border Guard <http://en.wikipedia.org/wiki/finnish_border_guard>.

¹⁷ Puolustusvoimat, Försvarsmakten, The Finnish Defence Forces <<http://www.puolustusvoimat.fi/en/>>.

¹⁸ Tulli: Tull/Customs <<http://www.tulli.fi>>.

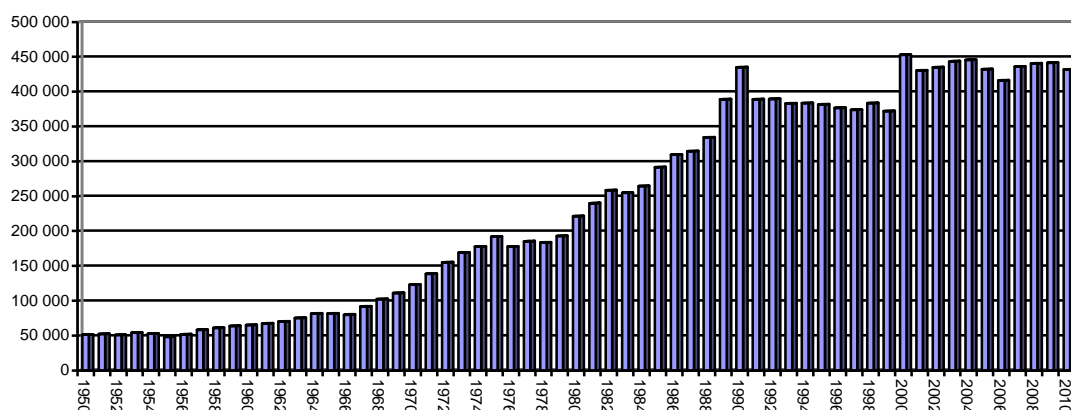
¹⁹ CTIF: Main Fire Statistics in Finland <<http://www.ctif.org/main-fire-statistics-in-finland>>.

²⁰ Municipal Parking Control: Description <http://www.stat.fi/keruu/kupy/index_en.html>.

v dopravě (přes 200 000 skutků ročně), krádeže a loupeže (asi 150 000 skutků), útoky a napadení (asi 30 – 35 000 skutků), řízení pod vlivem alkoholu (asi 25 000 skutků), drogová trestná činnost (15 000 skutků). Ve Finsku je také spácháno každoročně okolo 3 000 případů porušení zákona o alkoholických nápojích (což je ve Finsku chápáno jako trestný čin) a 100 až 150 vražd.²¹

Kriminální statistika ve Finsku v letech 1980 až 2010 (pro rok 2010 se jedná o údaj 431 623 skutků):²²

rok	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
skutky proti trestnímu zákonu	51 273	51 952	50 811	54 125	52 520	48 240	51 491	58 009	61 081	63 685
rok	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
skutky proti trestnímu zákonu	65 201	67 162	70 194	75 245	81 520	81 427	79 945	91 538	102 097	111 022
rok	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
skutky proti trestnímu zákonu	122 849	138 465	155 122	168 966	177 615	191 704	177 669	185 209	183 425	192 979
rok	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
skutky proti trestnímu zákonu	221 106	239 877	258 711	254 649	264 542	291 551	309 539	314 423	334 185	389 010
rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
skutky proti trestnímu zákonu	435 154	389 180	389 536	383 268	383 351	381 652	376 788	373 846	383 479	372 207
rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
skutky proti trestnímu zákonu	453 056	430 343	435 009	443 481	445 465	432 302	416 131	435 824	440 711	441 416

Podrobnější pohled do struktury zjištěné trestné činnosti viz zde:²³

	1980	1990	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2008	2009	2010
Skutky proti trestnímu zákonu	221 106	435 154	453 056	430 343	435 009	443 481	445 465	432 302	416 131	435 824	440 711	441 416	431 623
• Z toho: Vraždy a zabití (dokonané případy) ²⁴	111	145	146	155	131	103	144	114	111	127	132	114	110
• Z toho: Útoky a napadení	13 964	20 654	27 820	27 329	28 022	28 862	29 806	30 481	30 885	34 634	34 803	32 895	33 082
• Z toho: Krádeže a loupeže ²⁵	103 024	166 266	196 009	180 648	181 407	179 646	166 095	155 080	147 137	146 816	148 189	153 318	149 721
• Z toho: Řízení pod vlivem alkoholu	20 436	29 759	22 783	22 722	22 957	24 604	26 977	26 012	25 765	27 544	25 819	23 350	21 130
• Z toho: Drogová trestná činnost	955	2 546	13 445	14 869	13 857	15 058	14 486	14 425	13 317	15 448	15 482	18 524	19 724
Dopravní přestupky	215 281	367 571	310 335	317 431	305 329	318 970	342 499	354 006	346 024	378 723	435 466	488 867	503 986

Zlomem je například rok 1999, od kterého jsou mezi trestné činy započítávány skutky v dopravě, které byly předtím řešeny po linii zákona o pohybu na pozemních komunikacích.

²¹ Okolo 50 až 70 % násilné kriminality souvisí s alkoholem.

²² V rámci policejního velitelství Helsinky bylo mezi lety 2005 až 2009 zaznamenáno každoročně zhruba od 76 000 do 87 000 případů. Statistics Finland: Criminality <http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_oikeusolot_en.html#criminality>.

²³ Statistics Finland: Justice, 2000 – 2010 <http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_oikeusolot_en.html>.

Wikipedia: Crime in Finland <http://en.wikipedia.org/wiki/crime_in_finland>.

²⁴ Těchto případů ve stádiu pokusů je každý rok zjištěno zhruba trojnásobek.

²⁵ Poměr krádeží a loupeží je ve Finsku mezi lety 2005 až 2010 zhruba 99:1.

4. Současný rámec poskytování služeb v oblasti soukromé bezpečnosti

Sledovanou problematiku je z hlediska přehlednosti vhodné strukturovat do několika podoblastí:

<p>Rámec zákonné regulace soukromých bezpečnostních služeb²⁶</p>	<ul style="list-style-type: none">• Zákon č. 282/2002, o soukromých bezpečnostních službách.²⁷• Nařízení vlády o soukromých bezpečnostních službách (534/2002).²⁸• Nařízení ministra vnitra o školení managementu a zaměstnavatelů firem poskytujících služby v oblasti ostrahy (780/2002).• Nařízení ministra vnitra o výcviku strážců v zacházení se speciálními odstrašujícími prostředky (781/2002).• Nařízení ministra vnitra, týkající se psů, doprovázejících strážce a personál dohlížející na dodržování pořádku při výkonu jeho povinností (782/2002).• Nařízení z roku 2003 o výcviku poskytovatelů služeb v oblasti soukromé bezpečnosti.²⁹ <p>Důležitým dokumentem je Zákon o veřejném pořádku z roku 2003,³⁰ který slouží především jako nástroj místních samospráv k udržování pořádku a bezpečnosti (proti různým formám vandalismu). Na základě tohoto zákona, který například vymezuje pojem „veřejné místo“,³¹ je zakázáno:³²</p> <ul style="list-style-type: none">• narušování veřejného pořádku nebo ohrožování veřejné bezpečnosti hlukem nebo „jiným nevhodným způsobem“;• dopouštění se verbálních či nonverbálních výhrůzek a dalšího chování, které by mohlo u dalších osob vyvolávat obavy či strach;• střelba na veřejně přístupných prostranstvích;• vrhání či přenášení předmětů, které by mohly ohrozit veřejnost (zápalné lahve, petardy atd.);• požívání „intoxikačních látek“;• zanedbávání povinností, souvisejících se správou nemovitostí;• porušování předpisů v souvislosti s provozováním reklam,
---	--

²⁶ Private Military and Security Services (PMSCs) Regulation Database: Finland
<<http://www.privatesecurityregulation.net/countries/results/taxonomy%3A238.69>>.

²⁷ Finnish Police: Guarding Services Suppliers and Guards
<<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/ac62307efad84020c2256bba003d4039?opendocument>>.
Finnish Police: Security Steward Notification

<<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/2b7d75c14a897094c225734b002989e1?opendocument>>.
2002 Security Act Finland <http://www.privatesecurityregulation.net/files/finland_2002_securityactfinland.pdf>.

²⁸ Government Decree on Private Security Services (534/2002)
<http://www.privatesecurityregulation.net/files/finland_2002_privatesecurityservices.pdf>.

²⁹ 2003 Decree on Training for Private Guards Services Suppliers
<http://www.privatesecurityregulation.net/files/finland_2003_trainingprivatesecuritysuppliers.pdf>.

³⁰ Ministry of the Interior: Public order act to replace local government ordinances
<<http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/jarjestyslaki/home.nsf/pages/indexeng>>.

³¹ Police: Public Places <<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/0e08d3a31e6847e2c2256bba003d2374?opendocument>>.

³² Public Order Act: To Replace Local Government Ordinances
<[http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/externalfiles/jarjlaki_engb/\\$file/jarjlaki_engb.pdf](http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/externalfiles/jarjlaki_engb/$file/jarjlaki_engb.pdf)>.

	<p>oznámení, ohlášení apod.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytování sexuálních služeb za úplatu (jak z hlediska „nabídky“, tak „poptávky“); • vykonávání „velké či malé potřeby“ na veřejných místech; • porušování předpisů pro organizování společenských akcí; • blokování vstupu či vjezdu do budov; • držení látek, které mohou být použity k vytváření graffiti; • zanedbávání péče o domácí zvířata; • nezákonné řízení motorových vozidel nebo jízda na koni; • držení předmětů či substancí, které jsou způsobily zranit ostatní.³³ <p>Nejčastějším trestem za tyto přestupky proti veřejnému pořádku jsou tresty peněžní, jejichž výše se pohybuje mezi 20 – 50 eury. Trestem může být také odnětí či zničení nedovolené věci, která byla zabavena pachateli. Za určité přestupky je možné pachatele poslat i na 6 měsíců až 2 roky do vězení. A právě při střežení veřejných prostor, jakými jsou nákupní centra, zastávky veřejné dopravy (ať už samostatně, nebo jako asistence policejní pořádkové služby) jsou ve Finsku využíváni i pracovníci konkrétních renomovaných a licencovaných³⁴ soukromých bezpečnostních agentur. Ti se přitom nejčastěji nazývají „bezpečnostní inspektor“ nebo „bezpečnostní dozor“.</p>
<p>Instituce odpovědná za vytváření rámce regulace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo vnitra, Jednotka pro dohled nad soukromým sektorem, odbor pro soukromé bezpečnostní služby. • Místní policie, podle místní příslušnosti žadatele o licenci. • Úřad provincie, bez jehož svolení nelze soukromou bezpečnostní službu ustavit.
<p>Oblasti pokryté regulací</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana a ostražba movitého a nemovitého majetku. • Ochrana osob (bodyguarding). • Ostražba a přeprava peněz a cenností. • Ostražba a kontrola osob na vstupu do veřejných a neveřejných prostor. • Bezpečnostní kontroly v rámci letišť, přístavů a justičních zařízení. • Ostražba a ochrana jaderných zařízení. • Kontrola davu (pořadatelské služby). • Soukromé vyšetřovací služby („detektivové“). • Provozování pultů ochrany. • Výroba a instalace elektronických zabezpečovacích zařízení (alarmy, kamerové systémy).
<p>Požadavky pro vstup na trh – na úrovni právnické osoby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Držení příslušné licence (platná 5 let, obnovitelná) pro firmu a odpovídající počet personálu. • Absolvování finanční a policejní kontroly (žádné dluhy vůči státu, žádné zapojení osob, které byly v minulosti zapojeny do bankrotů nebo osob podezřelých ze zapojení do

³³ Posouzení potenciální nebezpečnosti takových předmětů je na uvážení policisty.

³⁴ Licence vydává odboru dohledu nad bezpečnostním sektorem Ministerstva vnitra; povolení k výkonu činnosti v určitém teritoriu vydává místní policie.

	<p>kriminálních aktivit, dostatečný počáteční kapitál pro zahájení podnikání).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ve vedení nejsou osoby s omezenou způsobilostí k právním úkonům. • Vytváření denních výkazů činnosti.
Požadavky pro vstup na trh – na úrovni fyzické osoby	<ul style="list-style-type: none"> • Držení příslušné povinné licence. • Věk v rozmezí 18 až 65 let (management i personál). • Blíže neurčený aspekt: „osobnostní profil, vykazující smysl pro čest a odpovědnost“. • Absolvování povinného výcviku, zakončeného udělením identifikačního průkazu na dobu 5 let.
Omezení pro vstup na trh	Týká se osob se záznamem v trestním rejstříku.
Další zvláštní požadavky (uniforma, identifikační průkazy)	<ul style="list-style-type: none"> • Užívání uniforem není zřejmě povinné a není tím pádem předmětem schvalování veřejnými orgány. • Pokud jsou však uniformy použity, nesmí existovat možnost jejich záměny s uniformami veřejných bezpečnostních sborů. Design uniformy je předmětem dohody mezi firmou a zákazníkem a může se měnit kontrakt od kontraktu. Na jednom působišti však musí personál jedné firmy používat stejný design uniformy. • Uniformy je třeba udržovat čisté a nepoškozené. • Firma je odpovědná za prevenci případného odcizení a zneužití svých uniforem. • Na hrudi (srdeční oblast) uniformy se musí nacházet označení Vartija (ve finštině) nebo Våktare (ve švédštině, což je druhý úřední jazyk Finska) a název, respektive zavedená zkratka nebo logo určité strážní firmy.³⁵ <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikační průkaz strážce (plastiková karta) je vydáván Ministerstvem vnitra.
Střelné zbraně	<ul style="list-style-type: none"> • Používání střelných zbraní (kmenovým – tedy nikoli brigádníkům nebo osobám se smlouvou na dobu určitou) personálem soukromých bezpečnostních služeb je povoleno (zejména s ohledem na činnosti, jako je bodyguarding,

³⁵ Pidä blogia WordPress <<http://pomaco1962.wordpress.com/page/3/>> (ilustrace vlevo).

6-vuotias tyttö näpisteli Kemissä <http://yle.fi/alueet/perameri/2011/03/6-vuotias_tyttö_napisteli_kemissa_2437773.html> (ilustrace vpravo).

	<p>přeprava peněz a cenností, ochrana významných objektů/institucí, případně za předpokladu doložení dalších okolností, kdy je nošení střelných zbraní účelné).</p> <ul style="list-style-type: none"> • K držení zbraně je potřeba zbrojní průkaz a absolvování povinného, Ministerstvem vnitra certifikovaného výcviku (stejně požadavky se týkají i držení jiných „donucovacích prostředků“). Související speciální výcvik sestává z 5 hodin teorie a 24 hodin praxe pro každý typ donucovacího prostředku (střelná zbraň, teleskopický obušek, spray). Každoročně je pak prováděn test udržení schopností, získaných výcvikem. • Vůči policejním složkám existuje ohlašovací povinnost (získání zbrojního průkazu a držení zbraní), zaplacení správního poplatku (27 eur za každou zbraň), zanesení zbraní do policejního registru a doložení bezpečného uskladnění zbraní. • Neexistují výslovná omezení, týkající se typu nebo počtu střelných zbraní, které může jedna osoba vlastnit, V rámci sektoru soukromé bezpečnosti jsou nicméně v naprosté většině používány jen pistole. • Je třeba zdůraznit, že Finsko patří mezi země s nejrozšířenější kulturou nošení střelných zbraní na světě (na 100 000 obyvatel připadá asi 40 000 legálně držných a odhadem asi 6 000 nelegálně držných střelných zbraní, tedy asi desetkrát více, než třeba v USA).³⁶ Ročně je hlášeno asi 1 000 případů odcizení střelných zbraní. Úmrtí, způsobená střelnými zbraněmi, jsou nicméně zřídka. Při vraždě v afektu (respektive pod vlivem alkoholu) jsou mnohem častěji používány nože nebo sekery. Žádost o zbrojní průkaz je třeba náležitě odůvodnit (zejména lov, členství v polovojenských organizacích³⁷ nebo sběratelství). Sebeobrana není ve Finsku jako důvod k držení střelné zbraně obvykle akceptována (pokud někdo svou žádost takto odůvodní, je mu/jí doporučeno opatřit si slzotvorný spray). • Držení střelné zbraně není povolováno osobám, které v minulosti jakkoli porušily legislativu související s držním střelných zbraní, osobám s „psychiatrickou diagnózou“ a osobám, které byly v minulosti odsouzeny za násilnou či drogovou trestnou činnost.
Psi	Psovodi musí být držiteli příslušné licence a prodělat povinný výcvik (viz Nařízení ministra vnitra, týkající se psů, doprovázejících strážce a personál dohlížející na dodržování pořádku při výkonu jeho povinností, 782/2002).
Koně	Co se týče používání koní soukromými bezpečnostními

³⁶ Hadley, J., The Private Security Guard in Finnish Popular Culture: Changing National Narrative in Multicultural Helsinki? <<http://blogs.helsinki.fi/hadley/>>.

³⁷ Tato uskupení přitom disponují i množstvím automatických či velkorážních zbraní, včetně kanonů. Při vědomí zkušeností ze zimní války se Sovětským svazem 1939 – 1940 se těmto uskupením poskytuje velká podpora (jako potenciálním záškodníkům v týlu nepříteli). Nejedná se však o žádnou centralisovanou strukturu, jakou byla do roku 1944 Civilní garda (Suojeluskunta), zrušená v kontextu porážky Finska ve II. světové válce.

	agenturami, zde neexistuje žádná jednoznačná legislativa (jen odkaz na zákon o veřejném pořádku). Na pozemku objednavatele služby je možné koně nasadit na základě jeho požadavků.
Pravomoci	Pracovníci soukromých bezpečnostních agentur v principu disponují pouze těmi pravomocemi, jako kterýkoli jiný občan. Pokud tento personál působí na pozemcích nebo v budovách v majetku konkrétního zákazníka, přenáší se na něho určité omezené pravomoci, co se týče prohledávání osob a zadržení neoprávněně vnášených či vynášených předmětů, respektive oprávnění k vykazání osob, které neoprávněně vstoupí do střežených prostor (to zejména platí v případě konkrétních režimových prostor, jako jsou jaderná zařízení atd.). Specificky jsou upraveny pravomoci, týkající se „kontroly davu“ (crowd control, tedy určité nadstavby k pořadatelským službám), kdy personál agentur de facto disponuje určitými „policejními“ pravomocemi.
Sankce ³⁸	Pokuta; odejmutí (ukončení platnosti) licence pro osobu ve funkci strážce (což je v pravomoci místní policejní stanice); odejmutí managerské licence.
Výcvik	<ul style="list-style-type: none"> • Obsah povinného výcviku stanovuje Ministerstvo vnitra. Vzdělávání/výcvik je třeba úspěšně zakončit (absolvování zkoušky, získání certifikátu) před výkonem jakékoli aktivity v této oblasti. Kurs sestává z několika povinných (základní informace, právní minimum) a volitelných částí (pokrývajících teorii i praxi). • Kurs pro kmenový personál sestává ze 100 lekcí po 45 minutách (pro dočasný personál postačí 40 lekcí). Náklady kursu nese účastník, firma, nebo je možné je hradit z vládních rekvalifikačních grantů. Získaný certifikát je třeba obnovit každých 5 let.
Mzdy a příplatky	Průměrná mzda v sektoru je okolo 1 800 eur, v praxi je používáno asi 30 mzdových tarifů.
Počet firem	Ve vztahu k roku 2010 CoESS v rámci sektoru uvádí okolo 200 firem. Roku 2003 bylo registrováno okolo 170 firem (z čehož ale jen 50 až 100 z nich skutečně aktivně vykonávalo činnost); z toho 66 % bez zaměstnanců (1 osoba); 29 % s 2 až 9 zaměstnanci; 3 % s 10 až 99 zaměstnanci a 2 % (3 až 4 firmy) s více než 100 zaměstnanci. K tomu je třeba dále přičíst asi 80 soukromých detektivů.
Zaměstnané osoby	<ul style="list-style-type: none"> • Roku 2008 (podle podkladů CoESS i roku 2010) se jednalo o zhruba 10 000 osob. Je to výsledek pozvolného růstu – roku 1995 se jednalo jen o 3 000 osob. • Meziroční fluktuace personálu činí zhruba 10 % (zejména s ohledem na studenty a celkově mladší ročníky, zapojené do krátkodobých brigád v rámci sektoru).
Pracovní doba	<ul style="list-style-type: none"> • Denní maximum je stanoveno na 12, týdenní na 48 hodin. • Přesčasy je možné zaměstnanci uložit maximálně v rozpětí

³⁸ Bez toho, aby bylo uvedeno, zda se jedná o správní či trestní sankce.

	<p>120 hodin ročně.</p> <ul style="list-style-type: none"> Po víkendové nebo noční službě náleží zaměstnanci právo na nepřetržitý odpočinek o délce alespoň 30 hodin. Zaměstnancům je garantována dovolená na zotavenou v délce alespoň 30 dní ročně.
Obrat	Mezi lety 2004 až 2008 byl v rámci sektoru zaznamenáván v průměru desetiprocentní meziroční růst (zejména s ohledem na rostoucí poptávky ze strany sektoru civilního letectví, bank nebo obchodních domů).
Rovnost příležitostí	Téma je pokryté všeobecnou legislativou pro oblast bezpečnostní práce.
Odbory	<p>Spolupráce zaměstnavatelů s odbory je ve Finsku zpravidla konstruktivní. Tématy vyjednávání jsou zejména: pracovní doba, dovolená, ochrana zdraví při práci a rámec využívání osob na částečný úvazek nebo na dobu určitou. Dohodnutá pravidla se zpravidla dodržují. Pokud ne, řeší záležitost pracovněprávní tribunál, který může udělit přísné pokuty. V naprosté většině firem v rámci sektoru – s výjimkou těch skutečně nejmenších – fungují odborové buňky. I z tohoto důvodu se průměrné mzdy v sektoru blíží průměrným mzdám v hospodářství vůbec – což ve většině zemí Evropské unie není zdaleka pravidlem. Za zmínku v této souvislosti stojí zejména tyto platformy (od relativně nejmenší – specializované – až po největší, střešovou):</p> <ul style="list-style-type: none"> Odborová unie pracovníků v soukromých bezpečnostních službách (Palvelualan ammattiliitto, PAM).³⁹ Ta v rámci sektoru pokrývá přinejmenším 3 000 osob. Její celkový záběr – v jiných sektorech – je však mnohonásobně větší. Federace zaměstnanců ve zvláštních službách a administrativních pracovníků (Erytisalojen toimihenkilöliitto, ERTO).⁴⁰ Platforma se skládá z několika menších sdružení a pokrývá údajně celkem okolo 26 000 osob. Unie zaměstnanců (Viestintäalan ammattiliitto Toimihenkilöunioni, Toimihenkilöunioni, VAAL).⁴¹ Platforma pokrývá asi 250 menších asociací respektive 120 000 osob.⁴² Ústřední organizace odborů Finska (Suomen Amattiliittojen Keskusjärjestö, SAK).⁴³

³⁹ Palvelualan ammattiliitto <<http://www.pam.fi>>.

Palvelualan ammattiliitto <<http://www.pam.fi/en/pages/default.aspx>>.

⁴⁰ Erytisalojen toimihenkilöliitto <<http://www.erto.fi>>.

⁴¹ Toimihenkilöunioni <<http://www.toimihenkilöunioni.fi>>.

⁴² Palvelualojen Toimialaliiton toimihenkilöitä koskeva

<http://www.toimihenkilöunioni.fi/web/easypagepro/files/palvelualojen_toimialaliiton_toimihenkilöitä_koskeva_2010_13_nettiliitte.pdf>

(dohoda odborářů s asociací podnikatelů v oblasti soukromé bezpečnosti na roky 2010 až 2013).

⁴³ Central Organisation for Finnish Trade Unions <<http://www.sak.fi>>.

Kontakt na asociaci pro oblast soukromé bezpečnosti:

Konfederace finského průmyslu (Elinkeinoelämän keskusliitto, EK)⁴⁴

Asociace podpůrných bezpečnostních služeb (Palveluajoen Toimialaliitto, ASSI)

Etelaranta 10 (P. O. BOX 11), 00130 Helsinki – Suomi/Finland

www@palveluajentoimialaliitto.fi

funkční internetové stránky neexistují

⁴⁴ Elinkeinoelämän keskusliitto <<http://www.ek.fi/ek/en/index.php>>.